

zeum, 2010. júl. 19-én kelt levele.

¹³ Ekszlibrisz Szovetszkij Hudozsnyikov; Izdatelsztvo Szovjetszkij Hudozsnyik, Moszkva, 1966.

¹⁴ Ex libris USSR, Moszkva-Montreal 1967. Moszkva 1967, Izdatelsztvo Knyiga, In. Ivenszkij: Knyizsnij znak, isztorija, teorija, praktika hudozsesztvenno razvitija, 1980, 231. p.

¹⁵ Knyizsnij znak J. Ny. Goljakovszkovo, M. Knyiga. 1968. g. 12 sz.

¹⁶ Ekszlibriszi Jevgenyija Burgunkera, Tvorcsesztvo 1968, No. 3.

¹⁷ 500 ekszlibriszov. Ekszlibriszi hudozsnyikov Rosszizskoj Federacii; Avtor-szosztovityel: Minajev J. Ny., M. Szovetszkaja Rosszija, 1971.

¹⁸ A szovjet ex libris 1917–1967. katalógus, szerk. Sz. G. Ivenszkij és Bélley Pál, OSZK, Bp. 1967. 16. p.

¹⁹ A szovjet ex libris 1917–1967. katalógus, szerk. Sz. G. Ivenszkij és Bélley Pál, OSZK, Bp. 1967. 36. p.

²⁰ Hírek, Kisgrafika Értesítő 1970. augusztusi száma, 712. p., Réthy István: Magyar kisgrafika és ex libris tárlat a Szovjetunióban. In. Kisgrafika Értesítő 1970. augusztus, 700–701. p.

VÉN ZOLTÁN, GRAFIKÁNK NAGY HETVENESE

A magyar ex libris immár klasszikussá vált nagy mestere, *Fery Antal* 1978-ban, hetvenedik születésnapja alkalmából pompás, fametszetű kisgrafikával lepte meg a könyvjegy barátait. A tényérnyi lapon az alkotó arcképe alatt négysoros versike olvasható:

*Mindig a sor végén álltam,
Könyökömet nem használtam.
Nézzétek el egyszer nekem,
Hogy egy kicsit 70-kedem.*

E nemes szándékú „hetvenkedés” gondolatát 20 év múltával a NAPÚT c. folyóirat vitte tovább, természetesen az előzményektől függetlenül. A lap ugyanis 1998-tól kezdve minden esztendőben külön számban, *Bognár Antal* szerkesztésében emlékezik meg az irodalom, művészet nagyjairól, akik abban az évben töltik be 70. életévüket. Eddig 988-ra nőtt azok száma, akik a sorozatban szerepeltek. A 2011. évre szóló, közel 200 oldalas kiadványban 89 jeles hetvenes arcképe, életrajza szerepel, köztük a képzőművészet olyan neves egyéniségei is, mint *Jankovics Marcell*, *Kő Pál*, *Vagyóczy Károly*, *Vén Zoltán*.

Grafikai révén Európa-szerte megbecsült művésziünk, Vén Zoltán szerényen csak néhány sorban, a reá jellemző önróniával vázolja élete sorsdöntő történéseit. Írása nagyobbik felét kritikusaik engedni át, többször idézve cikkeikből. A név nélkül szerepeltetett méltatók egyike őt a magyar kisgrafika világszerte ismert és elismert művészenek nevezi. Egy másik a rézmetszetű ex libris ritkaságszámba menő művészeként említi. Erényeként hangoztatják, hogy művészete egyszersmind hagyományos és modern, továbbá, hogy a mitológiában is megmerült kedélye nyomán dévaj hahotában történelmi korok csúsznak egymásba.

A NAPÚT cikke a művész sanghaji meghívásáról is említést tesz, így felhasználva e cikk lehetőségeit, ottani szerepléséről is szólnunk kell.

Kína legnagyobb létszámú városában, Sanghajban működik a FUXIANZHAI EXLIBRIS TÁRSASÁG. Ennek folyóirata októberben teljes terjedelmét szentelte az akkor rendezett exlibris-kiállításnak, melyen alkotásaival 80 meghívott művész és 100 egyéb pályázó szerepelt. A katalógusnak is beillő lap-számban túlnyomó többségben szerepelnek kínai művészek, de

a mezőny zömét jelentik a volt „szocialista tábor” országaiból beérkező alkotások is. Magyarországról egyedül Vén Zoltán szerepel, mint meghívott művész, ami nem kis elismerést jelent. Három, eredeti színben nyomott könyvjegyének képe kiemelkedik ebből a rangos mezőnyből is. Szereplését az elnök díszoklevéllel ismerte el.

További magyar név itt a Szlovéniában élő *Salamon Árpádé*, akit – magyarországi kollégájához hasonlóan – a tartalomjegyzékben keresztnév szerint szerepeltetnek. (Megjegyezzük, ez gyenge oldala a kínai szerkesztőnek. A jegyzékben ugyanis tömegesen szerepelnek „keresztnévükkel”, mintha a Vladimir, Natalja, Kristina családi név lenne.)

Tovább növelte művésziünk külföldi népszerűségét az a pompás isztambuli kötet, melyet az ottani nemzetközi kongresszus alkalmával adtak ki. A mű öt, egy időben megrendezett kiállítás katalógusát tartalmazza. A tárlatok közül 2-2 magángyűjtők tulajdonából, illetve kínai közgyűjteményekből származott, az ötödik a moszkvai exlibris-múzeumból került a közönség elé.

Vén Zoltán rézkarca, C3 (1990), 92×65

Vén Zoltán ebben reprodukált rézmetszete a neves japán gyűjtő, *Ichigoro Uchida* kiállításán szerepelt. A tulajdonos előszavában elmondta, hogy élete első könyvjegyét 1978-ban készíttette, de a kiállítás idejére már 516 féle, saját nevére készült könyvjegy tulajdonosa lett. A magyar művész eredeti színben közölt lapja pompás öltözetű tatár harcost ábrázol, mögötte lovával. Bal felé irányuló tekintetüket a testformák bravúrosan megkomponált összhangja teszi beszédessé.

Vén Zoltán neve a pompás kiállítású, 234 oldalas kötetben több neves európai művész társaságában szerepel, elég itt *Bayens* (B), *Severin* (F), *Kalasznyikov* (O) és *Rueter* (NL) nevét említeni.

Abban a reményben, hogy ez az írás is hozzájárul művésziünk külföldi, de itthon gyakran a homályban maradó sikereinek megismeréséhez, idézzük a NAPÚT szerkesztőjét: „Isten éltessen minden hetvenest!”

Soós Imre